

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Kritēriji “Mācīšana un mācīšanās”, “Pedagogu profesionālā kapacitāte”, “Izglītības programmu īstenošana” un to pašvērtēšana

Rolands Ozols

Izglītības kvalitātes valsts dienesta

Kvalitātes novērtēšanas departamenta direktors

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Kritērijs «Pedagogu profesionālā kapacitāte»

Šī kritērija kvalitātes vērtēšanu veic izglītības iestāde.

Kritērijs apskata šādus izglītības iestādes darba aspektus:

- Pedagogu noslodze un sadarbība
- Pedagogu slodzes sabalansētība un samērīgums
- Personāla profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas sistēma, darba pašvērtēšana un pilnveide
- Atbalsta personāla pieejamība un iesaiste izglītības iestādes darbā

Galvenie jēdzieni izvērtēšanai:

- Cilvēkresursu vadība
- Personāla politika
- Profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas sistēma
- Atbalsta personāls

Kritērijs «Pedagogu profesionālā kapacitāte»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņu «Labi» un “Ļoti labi” apraksti	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Cilvēkresursu kvalitāte un kapacitāte: Skolotāji, noslogojums	<p>«Ļoti labi» - Skola izpilda kvalitātes līmeņa “Labi” nosacījumus un, papildus tam, skolas vadībai ir pierādījumi un spēj pamatot to, ka skolotāju kvalitāte skolā ir ļoti laba.</p> <p>«Labi» - Skolā ir spēcīga komanda ar skolotājiem, kuri skolā strādā pilnā vai gandrīz pilnā slodzē un spēj nodrošināt konsekvētu, ilgtermiņa caurviju prasmju, tikumu un vērtību attīstību skolēniem, kā arī vienotas uzvedības, komunikācijas un audzināšanas pieejas īstenošanu.</p> <p>Skolā ir ieviesta pedagogu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas sistēma, un visu vai gandrīz visu skolotāju darbības kvalitāte ir novērtēta kā laba vai augstāka par labu.</p> <p>Skolas vadība vērtē, ka skolai ir labs nodrošinājums ar augstas kvalitātes skolotāju kolektīvu.</p>	<p>Cik skolotāji strādā skolā un uz cik lielu slodzi? Cik skolotājiem šī iestāde nav vienīgā darba vieta? Cik skolotāji veido "skolotāju kodolu", strādājot uz 0,8 slodzēm vai vairāk? Kāda akadēmiskā izglītība ir skolotājiem? Kuri skolotāji ir saņēmumi kādas kvalitātes pakāpes? Kādi ir skolotāju snieguma rādītāji skolā kopumā pēc skolā izvēlētās pedagogu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas kritērijiem? Uz pilna darba laiku nodarbināto pedagogu skaits salīdzinājumā ar kopējo pedagogu skaitu*.</p>

Kritērijs «Pedagogu profesionālā kapacitāte»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Cilvēkresursu kvalitāte un kapacitāte: Atbalsta personāla pieejamība	<p>Ļoti labi» - Skola izpilda kvalitātes līmeņa “Labi” nosacījumus un, papildus tam, skolas vadībai ir pierādījumi un spēj pamatot to, ka atbalsta personāla kvalitāte un kapacitāte skolā ir ļoti laba.</p> <p>«Labi» - Skolai ir pieejams atbalsta personāls, kuri ne tikai individuāli atbalsta skolēnus, bet vairākas reizes semestrī apmeklē mācību stundas, lai palīdzētu skolotājiem apzināt skolēnu atbalsta vajadzības un risinātu problēmsituācijas.</p> <p>Skolā, vai sadarbībā ar dibinātāju, ir ieviesta atbalsta personāla profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas sistēma, un visu vai gandrīz visu atbalsta personāla darbības kvalitāte ir novērtēta kā laba vai augstāka par labu.</p> <p>Skolas vadība pēc saviem kritērijiem var pamatot, ka skolai ir labs nodrošinājums ar augstas kvalitātes atbalsta personālu.</p>	<p>Kādi atbalsta speciālisti skolai ir pieejami? Cik lielu atbalsta apjomu skolēniem un skolotājiem ir sniedzis katrs atbalsta speciālists (piem. summāri pēdējā gada laikā, ja atbalsts nav regulārs vai vidēji mēnesī, nedēļā, ja atbalsts ir regulārs)? Kāda ir atbalsta speciālistu kvalifikācija un profesionālās darbības novērtējums pēc iestādes vai dibinātāja noteiktiem kritērijiem?</p>

Kritērijs ««Pedagogu profesionālā kapacitāte»»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Skolotāji pilnveido savu profesionālo darbību	<p>Izmantojot precīzus un uzticamus datus no dažādiem avotiem (piemēram, informāciju par skolēnu izaugsmi un atgriezenisko saiti no skolēniem par mācību procesu) skolotāji individuāli un kopā ar kolēģiem analizē un kritiski izvērtē, cik efektīvs bijis darbs uz skolēniem izvirzītajiem sasniedzamajiem rezultātiem. Skolotāji pielāgo plānus, lai darbs būtu vēl efektīvāks.</p> <p>Sistemātiski plāno un īsteno savu profesionālo izaugsmi. Meklē papildus resursus - atbalstu, laiku un izziņas materiālus -, lai turpinātu pilnveidoties. Var minēt konkrētus piemērus, ko ir ieviesis savā darbībā.</p>	Skolotāju pašvērtējums, stundu vērojumi, rezultātu analīze, ieguldījumi profesionālajā attīstībā uz pedagogu gadā*, pedagogu apmierinātība ar sniegto profesionālās pilnveides iespēju daudzumu un kvalitāti*.

Kritērijs ««Pedagogu profesionālā kapacitāte»»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Skolas darbinieku noslodze, izdegšanas risku mazināšana	<p>Katrs skolotājs apzinās un var pamatot savu faktisko slodzi un arī skolas vadība detalizēti pārzina skolotāju slodzi, ņemot vērā gan kontaktstundas, gan citas skolotāju darba sastāvdaļas, piem. plānojot un gatavojoties stundām, vērtējot skolēnu darbus, piedaloties sanāksmēs, sadarbojoties ar kolēģiem, veicot administratīvo darbu. Skolas vadībai ir pierādījumi, ka skolotāju lielā slodze skolā vai summējot pa vairākām darba vietām negatīvi neietekmē viņu darba kvalitāti. Skolotāji jūtas ērti pārrunājot savu darba slodzi ar skolas vadību. Skolas vadība veic pasākumus, lai samazinātu administratīvo slogu skolotājiem un darbiniekiem, ņemot vērā informāciju par to esošo noslodzi.</p>	<p>Skolotāju faktiskās slodzes sadalījums, aptaujas par darbinieku psiholoģisko labsajūtu.</p>

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Kritērijs «Izglītības programmu īstenošana»

Šī kritērija kvalitātes vērtēšanu veic izglītības iestāde.

Kritērijs apskata šādus izglītības iestādes darba aspektus:

- Izglītības programmu saskaņota īstenošana
- Audzināšanas darba plānošana, īstenošana un izvērtēšana izglītības iestādē
- Ārpusstundu pasākumu efektivitāte
- Mācību laika efektivitāte

Galvenie jēdzieni izvērtēšanai:

- Audzināšana
- Izglītības programma
- Mācību un audzināšanas procesa vienotība
- Caurviju prasmes, tikumi, vērtības

Kritērijs «Izglītības programmu īstenošana»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Izglītības programmas īstenošana un mārketinga	<p>Skolā ir skaidrs plāns, kā skolas izglītības programma tiek realizēta konkrētos priekšmetos, pasākumos u.c. aktivitātēs (tai skaitā, kā, kad un kur skolēni apgūst caurviju prasmes, tikumus, vērtības).</p> <p>Vadība vismaz reizi mācību gadā aktualizē uzsvarus izglītības programmu īstenošanā. Katrs skolotājs saprot un var izskaidrot, ko skola vēlas sniegt skolēniem, caur skolas izvēlētajām izglītības programmām un kā viņa darbs ved skolēnus uz izglītības programmas īstenošanu. Gan skolotāji, gan skolēni, gan vecāki var izstāstīt par to, kas skolas piedāvājumā ir unikāls un kāpēc.</p> <p>Atbilstoši izglītības programmai notiek skolas normu, vērtību, tradīciju, noteikumu īstenošana un tās rezultātu mērīšana. Atbilstoši izglītības programmai skolēni apgūst attieksmi pret valsts simboliem, patriotismu, lojalitāti Latvijai, to apgūšanas rezultāti tiek mērīti.</p>	<p>Skolas procesu apraksts, sanāksmju, tikšanās rezultāti, skolas noteiktie sasniegumu mērījumi.</p> <p>Visu izglītības programmas mācību plānā esošo mācību priekšmetu īstenošana (*A)</p>

Kritērijs «Izglītības programmu īstenošana»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Audzināšanas darba plānošana	<p>Skola plāno audzināšanas darbu. Audzināšanas darba plānošanā skolas vadības komanda sadarbojas ar klašu audzinātājiem, pedagogiem un atbalsta personālu.</p> <p>Skolā ir izstrādāti darba virzieni audzināšanas mērķa un uzdevumu īstenošanai trīs gadu periodam un audzināšanas darba plāns katram mācību gadam. Par šī plāna īstenošanu, pārraudzību un izvērtēšanu ir noteikts atbildīgais.</p> <p>Skolā ir sistēma, kā izvērtēt sasniegtos rezultātus audzināšanas darbā un skola to izmanto.</p>	<p>Audzināšanas plāni, skolas procesu apraksts, sanāksmju piezīmes, tikšanās rezultāti, skolas noteiktie sasniegumu mērījumi</p>

Kritērijs «Izglītības programmu īstenošana»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Mācību darba laika efektīva izmantošana	<p>Skolā organizētie pasākumi ir pārdomāti un papildina mācību procesu. Skolotājiem un skolēniem ir skaidrs ar kādu mērķi tiek rīkots konkrētais pasākums (koncerts, ekskursija, konkurss, sporta diena, utt.). Mācību gada un mācību posmu sākuma un beigu laiks tiek izmantots efektīvi un produktīvi, lai sasniegtu mācību mērķus.</p> <p>Skolas darba organizācija ļauj skolēniem un skolotājiem laicīgi būt uz stundām, sagatavoties stundām un stundu laiku produktīvi veltīt mācību darbam, šīs procedūras ir ieviestas skolas līmenī, ko apstiprina gan skolēni, gan skolotāji, gan vecāki.</p>	<p>Skolas procesu apraksts, pasākumu plāns ar tā mērķiem, skolēnu anketas.</p>

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Kritērijs «Mācīšana un mācīšanās»

Šī kritērija kvalitātes vērtēšanu veic izglītības iestāde.

Kritērijs apskata šādus izglītības iestādes darba aspektus:

- Mācīšanas un mācīšanās kvalitāte
- Vērtēšana izglītības iestādē
- Dažāda veida atbalsta pieejamība izglītojamam

Kritērijs «Mācīšana un mācīšanās»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Skolotājs iedvesmo, virza un atbalsta skolēnus izaugsmē (Balstīts uz skolotāja snieguma aprakstu (Valsts izglītības satura centrs, projekts Nr.8.3.1.1/16/I/0 02 Kompetenču pieeja mācību saturā, 2019))	<p>Lielākā daļa vai visas aprakstītās skolotāja darbības ir novērojamas gandrīz visās mācību stundās un/vai starpbrīžos:</p> <p>Pauž pozitīvu attieksmi un patiesu interesi par skolēniem un savu darbu. Rīkojas atbilstoši tam, ko sagaida no saviem skolēniem.</p> <p>Saskata skolēnos potenciālu, rosina darīt labāko, kas ir viņu spēkos, neatkarīgi no iepriekšējās pieredzes, sasniegumiem un spējām.</p> <p>Uzņemas iniciatīvu un atbildību virzīt katra skolēna izaugsmi, motivē sasniegt lielus mērķus un veicina psiholoģisko labklājību, lai to paveiktu.</p> <p>Zina, kā skolēni mācās un attīstās fiziski, sociāli, emocionāli un intelektuāli un kas var ierobežot viņu mācīšanos. Pielāgo atbilstošus mācīšanās paņēmienus.</p> <p>Rosina skolēnus ieguldīt pūles un uzņemties arvien lielāku atbildību par savu mācīšanos. Piedāvā arvien jaunus izaicinājumus un atbalstu, lai skolēni ar tiem varētu tikt galā patstāvīgi.</p>	<p>Stundu vērojumi, skolotāja refleksija un pašvērtējums, skolēnu darbu piemēri, stundu un tematu plāni, skolēnu aptaujas par darbību veikšanas biežumu stundās, atgātnes, skolēnu mācību mērķi, skolēniem sniegtās atgriezeniskās saites piemēri, uzvedības ieraksti.</p>

Kritērijs «Mācīšana un mācīšanās»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Skolotājs veido fiziski un emocionāli drošu, attīstošu un iekļaujošu mācību vidi (Balstīts uz skolotāja snieguma aprakstu (Valsts izglītības satura centrs, projekts Nr.8.3.1.1/16/I/0 02 Kompetenču pieeja mācību saturā, 2019)).	<p>Lielākā daļa vai visas aprakstītās skolotāja darbības ir novērojamas gandrīz visās mācību stundās un/vai starpbrīžos: Ar skolēniem veido pozitīvas, taisnīgas, cieņpilnas un konstruktīvas attiecības, izzinot un ņemot vērā viņu intereses, viedokli un mācīšanās vajadzības.</p> <p>Klasē apzināti veido un sistemātiski uztur pozitīvu mācīšanās kultūru, kurā tās dalībnieki novērtē un atbalsta vēlmi izzināt, pūles un grūtību pārvarēšanu, sadarbību un savstarpējo atbalstu, apzinās paveikto un priecājas par sasniegumiem, kļūdas uztver kā iespēju augt, saista savus panākumus ar ieguldīto darbu.</p> <p>Pārzina un efektīvi izmanto klasvadības paņēmienus, kas veicina mācīšanos un pozitīvu uzvedību. Atbilstošu uzvedību labvēlīgi atbalsta, bet uz uzvedības noteikumu pārkāpumiem reaģē konsekventi un taisnīgi.</p> <p>Mērķtiecīgi un efektīvi izmanto visu pieejamo mācību laiku, lai mācībās iesaistītu ikvienu: izmanto daudzveidīgus paņēmienus, to skaitā individuālo, pāru un grupu darbu, kas rosina katru skolēnu domāt un darīt pašam. Organizē mācību procesu tā, lai atbalstu skolēni saņemtu gan no skolotāja, gan viens no otra.</p> <p>Izvēlas un veido sasniedzamajiem rezultātiem atbilstošu fizisko vidi un tādēļ organizē mācības gan skolā, gan ārpus tās, variē ar klases iekārtojumu un izmanto uzskates līdzekļus, atgādnes un citus nepieciešamos resursus, kas veicina skolēna patstāvīgu mācīšanos.</p>	Stundu vērojumi, skolotāja refleksija un pašvērtējums, skolēnu darbu piemēri, stundu un tematu plāni, skolēnu aptaujas par darbību veikšanas biežumu stundās, atgādnes, skolēniem sniegtās atgriezeniskās saites piemēri, uzvedības ieraksti.

Kritērijs «Mācīšana un mācīšanās»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Skolotājs izvirza sasniedzamo rezultātu (Balstīts uz skolotāja snieguma aprakstu (Valsts izglītības satura centrs, projekts Nr.8.3.1.1/16/I/0 02 Kompetenču pieeja mācību saturā, 2019))	<p>Lielākā daļa vai visas aprakstītās skolotāja darbības ir novērojamas gandrīz visās mācību stundās un/vai starpbrīžos:</p> <p>Plāno mācības, kas virzītas uz sasniedzamo rezultātu (SR) skolēnam.</p> <p>Izvirza skolēniem nozīmīgus un kompleksus īstermiņa un ilgtermiņa SR, kas paredz gan konkrētu zināšanu un atsevišķu prasmju apguvi, gan to pārnesi jaunās situācijās. Izvirza SR gan viena priekšmeta ietvaros, gan tādus, kas skar vairākus priekšmetus/jomas. Rūpējas, lai SR ietvertu caurviju prasmju attīstību un paredzētu saskaņoti lietot zināšanas, prasmes un attieksmes.</p> <p>Iesaista skolēnus SR izvirzīšanā un skaidro to nozīmi. Organizē darbu, kurā skolēniem rodas izpratne, ko viņi iemācīsies, veicot uzdevumu, kā uzdevums palīdzēs sasniegt mērķi un kāds ir labs sniegums.</p>	<p>Stundu vērojumi, skolotāja refleksija un pašvērtējums, skolēnu darbu piemēri, stundu un tematu plāni (iekļaujot sasniedzamos rezultātus), skolēnu aptaujas par darbību veikšanas biežumu stundās, atgādes.</p>

Kritērijs «Mācīšana un mācīšanās»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Skolotājs piedāvā jēgpilnus uzdevumus (Balstīts uz skolotāja snieguma aprakstu (Valsts izglītības satura centrs, projekts Nr.8.3.1.1/16/I/0 02 Kompetenču pieeja mācību saturā, 2019))	<p>Lielākā daļa vai visas aprakstītās skolotāja darbības ir novērojamas gandrīz visās mācību stundās un/vai starpbrīžos:</p> <p>Plāno un īsteno mācību nodarbības, kurās skolēniem ir saprotams SR, iespēja jauno informāciju saistīt ar iepriekšējām zināšanām, ar mērķtiecīgu skolotāja atbalstu veidot dziļu izpratni par mācību saturu, pašiem praktiski darbojoties un izmantojot jaunās zināšanas un prasmes daudzveidīgās situācijās.</p> <p>Sagatavo un mērķtiecīgi izvēlas SR sasniegšanai piemērotus uzdevumus, kas prasa patstāvīgi domāt un darboties augstākajos izziņas līmeņos, ar modeļu un piemēru palīdzību pašiem atklājot likumsakarības.</p> <p>Piedāvā izaicinājumus, kas prasa izmantot gan vienas, gan vairāku mācību jomu vai mācību priekšmetu zināšanas un prasmes.</p> <p>Māca skolēniem konkrētai situācijai atbilstošas stratēģijas, piedāvājot atbalstu, piemēram, paraugus, modeļus, piemērus, procesa aprakstus, snieguma līmeņu aprakstus. Ievieš un nostiprina tādu mācīšanās procesu, kurā skolēni tos mērķtiecīgi izmanto, pēc nepieciešamības papildina un pielāgo savām vajadzībām, pakāpeniski veidojot patstāvīgas mācīšanās ieradumus.</p> <p>Organizē mācību procesu tā, lai skolēni risinātu reālās pasaules problēmas arvien pieaugošā grūtības pakāpē, izaicinātu esošo situāciju, lai saskatītu pasaulē iespējas veidot pievienoto vērtību un to arī darītu, kā arī savas ikdienas darbības saistītu ar plašāku kontekstu un rūpēs par savu kopienu, sabiedrību, pasauli rīkotos atbildīgi un saskaņā ar savām vērtībām.</p> <p>Rūpējas, lai skolēni kritiski izvērtētu dažādu informāciju un pieņemtu izsvērtus lēmumus, kā arī ieklausītos atšķirīgos viedokļos un efektīvi sadarbotos, ievērojot gan savas, gan citu vajadzības.</p>	Stundu vērojumi, skolotāja refleksija un pašvērtējums, skolēnu darbu piemēri, uzdevumu piemēri un to mērķi, stundu un tematu plāni, skolēnu aptaujas par darbību veikšanas biežumu stundās, atgādes.

Kritērijs «Mācīšana un mācīšanās»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Skolotājs sniedz attīstošu atgriezenisko saiti (Balstīts uz skolotāja snieguma aprakstu (Valsts izglītības satura centrs, projekts Nr.8.3.1.1/16/I/0 02 Kompetenču pieeja mācību saturā, 2019))	<p>Lielākā daļa vai visas aprakstītās skolotāja darbības ir novērojamas gandrīz visās mācību stundās un/vai starpbrīžos:</p> <p>Skolotājs rūpējas, lai skolēnu darbu vērtēšana vienmēr būtu taisnīga, saprotama un tā atbalstītu skolēnu mācīšanos.</p> <p>Mērķtiecīgi plāno, izvēlas un veido uzticamus, mācību jomai un mācību priekšmetam, skolēnu SR un vērtēšanas mērķim atbilstošus vērtēšanas rīkus.</p> <p>Formulē skaidrus un SR atbilstošus kritērijus skolēnu snieguma vērtēšanai. Kompleksa snieguma izvērtēšanai veido snieguma līmeņu aprakstus. Regulāri nodrošina skolēniem konkrētu, izmantojamo, laikus iegūstamu un cieņpilnu atgriezenisko saiti par sniegumu (gan procesu, gan rezultātu). Informē skolēnus par viņu darba vērtēšanas kritērijiem pirms snieguma demonstrēšanas un nodrošina skolēnu izpratni par to. Iesaista skolēnus savas izaugsmes sekošanā un snieguma izvērtēšanā un piedāvā atbilstošas iespējas sniegumu uzlabot.</p>	Stundu vērojumi, skolotāja refleksija un pašvērtējums, skolēnu darbu piemēri, stundu un tematu plāni, skolēnu aptaujas par darbību veikšanas biežumu stundās, atgādnēs, skolēniem sniegtās atgriezeniskās saites piemēri.

Kritērijs «Mācīšana un mācīšanās»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Skolotājs rosina domāt par mācīšanos (Balstīts uz skolotāja snieguma aprakstu (Valsts izglītības satura centrs, projekts Nr.8.3.1.1/16/I/0 02 Kompetenču pieeja mācību saturā, 2019))	<p>Lielākā daļa vai visas aprakstītās skolotāja darbības ir novērojamas gandrīz visās mācību stundās un/vai starpbrīžos:</p> <p>Regulāri rosina skolēnus domāt par savu mācīšanos - reflektēt par savu domāšanu, analizēt savas domāšanas procesus un izvērtēt izmantotās stratēģijas. Pats modelē savas domāšanas gaitu un to atklāj skolēniem.</p> <p>Organizē mācību procesu tā, lai skolēniem būtu iespēja pašiem plānot, uzraudzīt un izvērtēt savu mācīšanās procesu.</p> <p>Rosina skolēnus izvirzīt personiskos izaugsmes mērķus, plānot savu darbu mērķu sasniegšanai un sekot savai izaugsmei, izzināt savas stiprās un vājās puses, meklēt iespējas un veidus, kā attīstīt savu domāšanu.</p> <p>Atbalsta un sekmē domāšanas kultūras attīstību gan stundās, gan ārpus tām: regulāri uzdod jautājumus, uz kuriem nav vienas pareizās atbildes, atvēl laiku domāšanai un izsvērtām atbildēm, atbalsta neierastus skatījumus.</p>	<p>Stundu vērojumi, skolotāja refleksija un pašvērtējums, skolēnu darbu piemēri, stundu un tematu plāni, skolēnu aptaujas par darbību veikšanas biežumu stundās, atgādes, skolēnu pašvērtējums, skolēnu izpētes mapes.</p>

Kritērijs «Mācīšana un mācīšanās»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Skolā ir skaidra vērtēšanas kārtība	<p>Skolā ir izstrādāta vērtēšanas kārtība. Tā ietver cik bieži, ar kādām vērtēšanas metodēm tiek vērtēti skolēnu sasniegumi, kā, cik reižu un kādā termiņā var uzlabot mācību sasniegumus, kādā sistēmā, kā vērtējumi tiek apkopoti un analizēti, kā un kādā formā skolēni un vecāki tiek informēti par mācību sasniegumiem.</p> <p>Visi skolotāji vērtēšanas kārtību ievēro darbībā, vienādi to izprot un pielieto līdzīgi visās klasēs.</p> <p>Skolēniem un vecākiem vērtēšanas kārtība un komunikācija par vērtējumiem ir skaidra un saprotama, lielākā daļa vecāku ir apmierināti ar tās īstenošanu.</p> <p>Skolā vairākiem vērtēšanas metodiskajiem paņēmieniem (piem. argumentētai esejai, prezentācijai, eksperimentam) un caurviju prasmēm ir izstrādāti un tiek pielietoti vienoti vērtēšanas kritēriji, lai veicinātu un sekotu līdz skolēnu izpratnes un prasmju attīstībai ilgtermiņā.</p> <p>Skolas vadība sistemātiski pārbauda, lai vērtēšanas kārtība tiktu ievērota ikdienā un skolotāji, skolēni un vecāki to izprastu un līdzīgi interpretētu. Skolas vadībai ir dati, kas apliecina, cik lielā mērā vērtēšana realitātē atbilst vērtēšanas kārtībai.</p>	<p>Stundu vērojumi, skolotāja refleksija un pašvērtējums, skolēnu darbu piemēri, stundu un tematu plāni, skolēnu aptaujas par darbību veikšanas biežumu stundās, atgātnes, vecāku aptaujas, ieraksti e-klasē.</p>

Kritērijs «Mācīšana un mācīšanās»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Skolotāji plāno un īsteno diferencēšanu stundās	<p>Skolotāji mērķtiecīgi un efektīvi izmanto dažādas metodes un pieejas, lai nodrošinātu diferencēšanu visiem vai gandrīz visiem skolēniem. Diferencēšana ir daļa no ikdienas procesa, tā ņem vērā skolēnu iepriekšējās zināšanas un prasmes un tās procesā tiek pielāgoti visi izmantotie uzdevumi, aktivitātes un resursi, lai efektīvi personalizētu diferencēšanu katra skolēna tempam un izaugsmei.</p> <p>Lielākajā daļā stundu plānu var redzēt ieplānotu diferencēšanu. Skolas vadībai ir pierādījumi, ka skolā sistēmiski stundās tiek īstenota diferencēšana.</p>	Stundu vērojumi, skolēnu aptaujas par darbību veikšanas biežumu stundās, stundu plāni, uzdevumu piemēri, atgādnes.

Kritērijs «Mācīšana un mācīšanās»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Skolotājs sadarbojas ar vecākiem skolēnu mācīšanās atbalstam (Balstīts uz skolotāja snieguma aprakstu (Valsts izglītības satura centrs, projekts Nr.8.3.1.1/16/I/0 02 Kompetenču pieeja mācību saturā, 2019))	Skolotāji veido pozitīvas, sadarbībā balstītas attiecības ar vecākiem, lai uzlabotu viņu bērnu mācīšanos un psiholoģisko labklājību. Rada iespējas vecākiem atbalstīt savu bērnu mācīšanos: saprotami, cieņpilni un regulāri komunicē ar vecākiem par viņu bērnu progresu un min konkrētus ieteikumus, kā viņi savus bērnus var atbalstīt. Visi vai gandrīz visi priekšmetu skolotāji mācību gada laikā ir komunicējuši ar vecākiem par viņu bērnu progresu, norādot katra bērna individuālo progresu un sniedzot individuālus ieteikumus .	Skolotāju un vecāku aptaujas, sarunas, intervijas, sarakste ar vecākiem

Kritērijs «Mācīšana un mācīšanās»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Skolā ir pārliecība, ka ikviens skolēns paša spēkiem vai ar atbalstu, var apgūt izglītības programmu un īstenot savu potenciālu, pastāv līdzatbildība to veicināt un atbalstīt.	<p>Visiem skolas darbiniekiem ir pārliecība, ka viņiem, kopīgi sadarbojoties, katram šīs skolas skolēnam ir jāpalīdz apgūt izglītības programmu un īstenot savu potenciālu. To ņemot vērā, darbinieki izprot, ka katram skolēnam var būt reizes, kad ir nepieciešams personalizēts atbalsts. Šī pārliecība atspoguļojas rīcībā, skolotājiem izprotot par katru skolēnu, ko viņš spēj paveikt, ko vēl nespēj un kāda līmeņa izaicinājumi un atbalsts skolēniem ir nepieciešams. Visi vai gandrīz visi skolotāji un atbalsta personāls apzinās savu līdzatbildību atbalsta sniegšanā skolēniem un var minēt vairākus konkrētus piemērus, kā to ir īstenojuši pēdējā mēneša laikā (piem. pamanot un ziņojot par skolēniem, kuriem varētu būt nepieciešams personalizēts atbalsts; meklējot palīdzību no atbalsta personāla, ja tā ir nepieciešama, lai skolēni apgūtu nepieciešamās zināšanas, prasmes un tikumus; meklējot veidus, kā labāk atbalstīt savus skolēnus mācību procesā, tai skaitā veicot diferenciaciju, individualizāciju un personalizāciju.) Atbalsts tiek sniegts izrādot cieņu, taisnīgumu un pozitīvu attieksmi par procesu un skolēniem.</p>	<p>Skolotāju, skolēnu, vecāku aptaujas par skolas darbinieku pārliecību, kā arī vai skolā pastāv līdzatbildība par atbalsta konstatēšanu un sniegšanu. Stundu vērojumos var novērot, cik lielā mērā skolotājs individuāli virza skolēnus uz mācību mērķu sasniegšanu, kāda ir skolotāju attieksme atbalstot skolēnus mācībās.</p>

Kritērijs «Mācīšana un mācīšanās»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Skolas līmenī ir skaidra struktūra un sadarbība, kā tiek apzinātas un diagnosticētas skolēnu atbalsta vajadzības, izaicinājumu vajadzības un riski pamest mācības.	<p>Visu skolēnu individuālās vajadzības un riski tiek apzināti pirmo mēnešu laikā, kopš skolēns pievienojas skolai. Iepriekšējos gados identificētās vajadzības un riski tiek caurskatīti katrā nākamajā skolēna mācību gadā šajā skolā. Skola pārzina, kuros pārejas posmos un vecumos skolēnu individuālās vajadzības un riski palielinās. Visi skolas darbinieki piedalās šajā vajadzību apzināšanās procesā, zina savu lomu un atbildības, nodrošina, ka katra skolēna vajadzības tiek pamanītas. Skolā ir cilvēks (piem. klases audzinātājs), kurš seko līdzi katra skolēna attieksmes, uzvedības un intelektuālai attīstībai, un pārliecinās par šīm īpatnībām, izmantojot dažādus datu avotus (piem. mācību rezultātus, stundu vērošanu, skolotāju teikto, skolēnu teikto). Skolas vadība izstrādā plānu, kā palīdzēt skolas darbiniekiem monitorēt konkrētus riskus, ja ir indikācijas, ka tie ir plaši izplatīti. (piem. organizējot diagnosticējošu darbu visu 3. klases skolēnu lasītprasmes pārbaudei, ja lielam skolēnu skaitam ir konstatēti šādi riski; iesaistoties stundu kavējumu vai stundu sākumu kavējumu apzināšanā, ja stundu kavēšana ir plaši izplatīta).</p> <p>Skola pamana skolēnus, kuriem mācību rezultāti ir labi, bet ne izcili un pārrunā, kurās jomās ar papildu atbalstu viņiem būtu interese sasniegt augstākus rezultātus.</p>	<p>Skolas kārtība, kā tiek apzināts un diagnosticēts skolēniem nepieciešamais atbalsts, kā tiek pieņemts lēmums par konkrēto atbalsta veidu.</p> <p>Cik daudziem skolēniem katrā klašu grupā tiek sniegts konkrēts atbalsta veids? Cik daudz skolēnu katrā klašu grupā ir tādi, kuriem netiek sniegts personalizēts atbalsts?</p> <p>Cik liels ir vidējais laiks no skolēna pievienošanās skolai līdz brīdim, kad viņa individuālās vajadzības tiek apzinātas un tiek pieņemts lēmums par personalizētu atbalstu?</p> <p>Cik daudzos gadījumos skola ir griezusi pie skolēna iepriekšējās izglītības iestādes, lūdzot saņemt detalizētu informāciju par skolēna diagnozēm un sniegtajiem atbalsta pasākumiem?</p> <p>Aptauja, intervijas, sanāksmes vai cita formāta atgriezeniskā saite no skolēniem, skolotājiem un vecākiem par to, kādā mērā skolas kārtība tiek īstenota.</p>

Kritērijs «Mācīšana un mācīšanās»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Skolēni, kuriem ir grūtības saistībā ar mācībām un uzvedību, ar papildus atbalstu apgūst izglītības programmā noteikto.	<p>Gan skolēniem, kuriem ir noteikti atbalsta pasākumi vai speciālā izglītības programma, gan arī skolēniem, kuriem nav diagnosticētas mācību grūtības, bet viņi paši saviem spēkiem nespēj apgūt izglītības programmā noteikto, tiek sniegts personalizēts atbalsts. Tas ir piemērots, proporcionāls un savlaicīgs atbalsts, iekļaujot speciālistus (atbalsta personālu vai citus speciālistus), kur nepieciešams.</p> <p>Īstenojot atbalsta pasākumus skolēniem, notiek aktīva un efektīva sadarbība starp atbalsta personālu, skolotājiem un vadību, iesaistot pašu skolēnu un vecākus, lai nodrošinātu, ka skolēni saņemtu vajadzīgo atbalstu īstajā brīdī. Sadarbības ietvaros tiek izstrādāts konkrēts atbalsta plāns, kurā tiek sadalītas lomas un atbildības, aprakstīti rīcības soļi un progresā sekotājs. Pēc plāna tiek regulāri rīkotas tikšanās, lai izrunātu progresu un pielāgotu plānu, nodrošinot iespējas sasniegt izvirzīto rezultātu. Skolotāji stundās apzinās vajadzību individuāli strādāt ar katru skolēnu, kuram ir mācību vai uzvedības grūtības, stundās efektīvi veic diferencēšanu mācību procesā un darbības saskaņā ar skolēnu individuālajiem atbalsta plāniem. Skolotāji sazinās ar atbalsta personālu par skolēnu progresu un jautā pēc atbalsta un padoma, lai efektīvi īstenotu atbalsta pasākumus.</p> <p>Skolai ir pieejams atbalsta personāls, lai strādātu individuāli gan ar katru skolēnu, kuram ir atbalsta pasākumi vai speciālā izglītības programma, gan arī ar skolēniem, kuriem ir zemi vērtējumi vai vairāki uzvedības aizrādījumi. Atbalsta personāls apmainās ar informāciju par individuāliem skolēniem un progresu ar mācību priekšmetu skolotājiem, atbalsta mācību</p>	<p>Cik daudz skolā ir skolēnu ar speciālās izglītības programmām? Cik daudziem skolēniem ir atbalsta pasākumi? Cik daudziem skolēniem ir citas grūtības saistībā ar mācībām un uzvedību? Cik daudziem skolēniem ir individuālie atbalsta plāni? Cik labi skolēni un viņu vecāki zina par skolēnam uzstādītajiem mērķiem un progresu uz tiem? Cik daudz laika (stundas) semestrī katrs skolēns ar mācību vai uzvedības grūtībām, saņem individuālu atbalstu no atbalsta personāla? Aptauju vai interviju dati par savstarpējās sadarbības biežumu un kvalitāti starp skolotājiem un atbalsta personālu. Aptauju vai interviju dati par skolēnu un viņu vecāku apmierinātību ar sniegtā atbalsta apjomu un kvalitāti.</p>

Kritērijs «Mācīšana un mācīšanās»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Skolēni, kuri viegli apgūst izglītības programmas prasības saņem papildu mācību izaicinājumus.	<p>Skolēniem, kuriem ir konstatēts, ka viņi viegli apgūst izglītības programmas prasības, konkrētā mācību priekšmetā vai mācību jomā, tiek piedāvāti papildu mācību izaicinājumi. Šādas iespējas skolā, vai sadarbojoties ar partnerorganizācijām, tiek piedāvātas visās mācību jomās.</p> <p>Skola apzinās un novērtē skolēnu vecāku lomu izaicinājumu sniegšanā un to izceļ veidojot atvērtu un cieņpilnu sadarbību ar skolēnu vecākiem. Skolēni un viņu vecāki ir pilnīgi iesaistīti lēmumu pieņemšanā par to, kādi izaicinājumi skolēniem tiks piedāvāti, it īpaši situācijās, ja skolēns var ātri sasniegt mācību rezultātus vairākos priekšmetos un jomās. Šādos gadījumos tiek ņemtas vērā skolēnu un viņu vecāku intereses un izveidots sabalansēts plāns, lai skolēnu nepārslogotu.</p>	<p>Cik daudz skolā ir skolēnu, kuri saņem papildu mācību izaicinājumus? Cik daudz ir skolēnu, kuriem atzīmes ir labas (vidējā atzīme 7 vai augstāk), bet viņi nevienā priekšmetā vai jomā nesaņem individuālu atbalstu, lai tiektos uz augstākiem sasniegumiem. Cik daudziem talantīgajiem skolēniem ir atbalsta persona? Aptauju vai interviju dati par savstarpējās sadarbības biežumu un kvalitāti starp skolotājiem un personālu, kas strādā ar skolēniem padziļināti konkrētajā jomā.</p> <p>Aptauju vai interviju dati par skolēnu un viņu vecāku apmierinātību ar skolas vai partnerorganizāciju piedāvātā atbalsta apjomu un kvalitāti.</p>

Kritērijs «Mācīšana un mācīšanās»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Skola informē pašvaldību un atbilstošas institūcijas par skolēniem, kuriem ir konstatēti sociālās vides un veselības riski, ekonomiskie riski, ar ģimeni saistīti riski, vai citi riski priekšlaicīgi pamest mācības, vai iegūt kvalitatīvu izglītību.	<p>Skolai ir laba sadarbība ar citām organizācijām un institūcijām, kuras palīdz risināt ārpus skolas ietekmes zonas problēmas ar skolēniem (piem. sociālais dienests, u.c.). Starp skolu un šīm organizācijām ir skaidra sadarbības un komunikācijas struktūra - ir abpusējā vienošanās par regulāru informācijas apmaiņu, lai visas puses būtu laicīgi informētas un varētu turpināt pēctecību atbalsta darbam.</p> <p>Skolas dibinātājs ir iesaistījies procesā, lai veicinātu informācijas apmaiņu, sniegtu atbalstu, uzlabotu un risinātu situācijas no savas ietekmes zonas.</p>	<p>Cik daudzi gadījumi no skolas ir nodoti institūcijām (piem. gada laikā), cik daudzos no šiem gadījumiem ir vērā ņemams progress?</p> <p>Aptauju vai interviju dati par skolotāju sadarbību ar atbildīgo personu skolā par institūciju informēšanu par skolēniem riska grupā.</p>

Kritērijs «Mācīšana un mācīšanās»

Faktora nosaukums	Kvalitātes līmeņa “Ļoti labi” apraksts	Datu avoti pierādījumu iegūšanai
Skolā notiek atbalsta sistēmas rezultātu un procesa izvērtēšana, secinājumu izdarīšana, uzlabošana	<p>Skolā notiek atbalsta sistēmas rezultātu un procesa izvērtēšana un secinājumu izdarīšana, tas tiek izvērtēts detalizēti, ņemot vērā datus un pierādījumus. Tiek sastādīts uzlabojumu plāns, tajā iekļaujot atbildīgos cilvēkus par katra punkta īstenošanu noteiktos termiņos.</p> <p>Tiek izvērtēta visu iepriekš minēto personalizētā a atbalsta faktoru īstenošana, kā arī vai ir balanss starp atbalstu dažādu veidu riskiem un vajadzībām. Izvērtēšanā tiek iegūta atgriezeniskā saite par sadarbību no atbalsta sniegšanā iesaistītajām institūcijām.</p>	<p>Cik bieži ir notikušas sanāksmes par atbalsta sistēmas izvērtēšanu? Cik daudzi plānā paredzētie uzlabojumi ir tikuši sasniegti? Aptauju, interviju vai sarunu dati par to, kā iesaistītās personas vērtē ieguvumus no izvērtēšanas un cik lielā mērā tās sniedz reālus uzlabojumus atbalsta sistēmai.</p>

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

- ▣ Izglītības kvalitātes valsts dienests
- ▣ Smilšu iela 7, Rīga, LV-1050.
- ▣ Tālrunis: +371 67222504, e-pasts: ikvd@ikvd.gov.lv,
www.ikvd.gov.lv
- ▣ Uzticības tālrunis: +371 67358075 (automātiskais
atbildētājs)